

Nočemo drobtin z bogatinove mize

Zakon o zdravstveni dejavnosti, ki ga že vse leto pripravlja ministrstvo za zdravje, še vedno usklajujejo v koaliciji. Zadržujejo pa ga tisti, za katerimi stojijo zdravniki v javnih zavodih, ki svojim zavodom konkurirajo z delom v zasebnih zavodih. Ti zdravniki se bodo morali odločiti, ali bodo delali kot zasebniki ali kot javni zdravstveni delavci.

Kot da ne bi vedeli, zakaj se prav ti zdravniki upirajo ločitvi javnega od zasebnega zdravstva!

Bogatih v Sloveniji ni veliko, bogati tudi ne cenijo slovenskih zdravstvenih strokovnjakov, saj imajo dovolj denarja, da gredo v tujino, kjer je »vse boljše«. Zato bo le malo tistih zdravnikov, ki bodo preživeli v zasebnem zdravstvu. Delati v javnem zavodu in popoldne pri zasebniku, pomeni pridobiti paciente v javnih zavodih, jim pobrati v zasebni ambulanti denar zgolj z nasveti in s pregledi, ki ne zahtevajo drage diagnostike in posegov; če pa jih potrebujejo, in ko jo potrebujejo, jih spet napotijo v javni zavod. Ker pa ti pacienti plačujejo zasebne nasvete in zasebne preglede, jim seveda morajo narediti »uslugo« in jih uvrstiti na prednostni seznam za operacije ter v vrstah čakajočih na zahtevno diagnostiko v javnih zavodih uvrstiti pred druge, ki tako ali tako niso »nič plačali«.

To je korupcija, ki jo slovenska država dovoljuje že dvajset let in s tem uničuje zdravstveni sistem, dostopen vsakomur. Če se hočemo sončiti v krogu razvitih, moramo odpraviti tako kršenje ustavnih pravic prebivalcev Slovenije.

Poslance, ki podpirajo nepošteno namene zaslužkarjev v zdravstvu, bomo morali mi, ki vemo, kako težko živijo ljudje z nizkimi plačami in pokojninami ali celo brez njih, spomniti, da so predstavniki civilne družbe v slovenskem parlamentu predvsem predstavniki tistih, ki težko živijo ob nizkih plačah in pokojninah, saj si tisti, ki imajo dovolj denarja, lahko sami plačajo odvetnike.

Opozoriti jih bo treba, da je njihovo poslanstvo tako voditi državo, da bomo čim lažje živeli drug ob drugem, da bogatim ne bo treba postavljati zidov okoli svojih palač, da bi se ubranili revnih, in da revnim ne bo treba čakati na drobtine z bogatinovih miz, da bi nahranili otroke.

dr. Mateja Kožuh Novak

vsebina

Tečaj za tajnice in računovodje v DU	2
Malo delo	3
S seminarja na Malti	4
Povabilo v projekt Starejši za starejše	7
Anka Tominšek v Državnem zboru	8
Sklepi sej ZDUS	11
Kaj se dogaja v Vzajemni	14

Dobrodošli tečajaji

Tečaj za tajnice in tajnike v DU.

Več kot polovica DU (statistično poročilo ZDUS, I. 2008), je izrazila potrebo po izobraževanju tajnic in tajnikov. Zato je ZDUS v sodelovanju s PZDU v drugi polovici leta 2009 pripravil in v oktobru, novembru in decembru opravil enodnevne tečaj z delavnico za tajnice in tajnike v DU. Za udeležbo na tečaju smo prejeli 211 prijav, tečaja pa se je udeležilo 206 kandidatov. Tečajji so bili prilagojeni številu prijav in izvedeni v šestih krajih: v Ljubljani, Kranju, Mariboru (Zgornje Podravje in delno Pomurje), Celju, Ptuj (za Spodnje Podravje, Posavje in delno Pomurje) in v Ajdovščini (za Severno in Južno Primorsko in del Notranjske).

Tečajji so vsebinsko zajemali celovito tematiko, ki jo zaradi enovitega pristopa in učinkovitejšega dela morajo poznati vse tajnice in tajniki DU, pri čemer pa je posebna pozornost veljala določilom zakona o društvih, obsegu in organizaciji dela ter pooblastilom tajnic in tajnikov DU, osnovnemu poznavanju blagajniških in računovodskih standardov, arhiviranju gradiv in varstvu osebnih podatkov. To je bila tudi tematika dopoldanskega triurnega dela. V popoldanskem času je bila na vrsti predstavitev računalniške aplikacije evidence v DU, sledile pa so delavnice, na katerih smo odgovarjali na vprašanja tečajnikov.

Za vsa DU, ki so poravnala članarino ZDUS za leto 2009, je bil tečaj brezplačen. Za društva, ki članarine niso poravnala, smo zaračunali ceno tečaja po dejanskih stroških. Po opravljenem tečaju so udeleženci tečaja tudi dobili ustrezna potrdila o opravljenem usposabljanju.

S tečajniki smo ob koncu izvedli evalvacijsko anketo. Odgovori so bili pohvalni tako glede vsebine kot načina podajanja snovi, prav tako pa so se tečajniki zavzeli za to, da bi take tečaje pripravili tudi v prihodnje. To narekuje, da s tako prakso nadaljujemo v vseh regijah, da pa bo treba spodbuditi zanimanje za to obliko izobraževanja še v dolenski regiji, v Zasavju in Koroškem, pa tudi drugje.

Tečaj o novostih v finančnem poslovanju DU.

ZDUS je v sodelovanju s PZDU ob koncu leta 2009 pripravil tudi enodnevne tečaje o novostih v finančnem poslovanju društev. Tečajji so namenjeni blagajnikom, računovodjem in drugim v DU in PZDU, ki se srečujejo s finančnim poslovanjem. Namen tečaja je usposobiti DU za pripravo kakovostnih poročil o poslovanju v letu 2009 in jim olajšati delo s financami. Tečaj se bodo zvrstili od druge polovice januarja do konca prve polovice februarja 2010, pripravili pa jih bomo v petih ali šestih krajih. Dokončna odločitev o datumih tečajev bo sprejeta na podlagi prijav kandidatov in v dogovoru z vodstvi PZDU. Prvi rok za zbiranje prijav se je izteklo 5. januarja 2010, zaradi izjemnega zanimanja pa smo rok za prijave podaljšali na 25. januar. Prvi tečaj bo 27. januarja, nato bodo tečajji 3., 5. in 11. februarja v Murski Soboti, ter 15. in 17. februarja v Kranju.

Za DU, ki so in še bodo poravnala članarino za leto 2009/10, bo tečaj brezplačen. Za druga društva pa bo ZDUS zaračunala ceno tečaja po dejanskih stroških. Ob koncu tečajev bomo izvedli med tečajniki anketo in jim izročili potrdila o opravljenem izobraževanju.

V letu 2010 načrtujemo še naslednja aktivnosti:

- pokrajinske posvete s predsedniki socialnih komisij,
- kreativne delavnice za vodje krožkov,
- pokrajinske sestanke z vodji kulturnih in športnih komisij,
- pokrajinske sestanke s predsedniki društev o strokovnih temah.

T. D.

NUJNO: Statistično poročilo za leto 2010!

Prosimo, da nam takoj pošljete izpolnjeno statistično poročilo za leto 2010. Objavljeno je bilo v decembrski številki ZDUS plus.

Malo delo

Zveza društev upokojencev Slovenije je že lani leto predlagala, da bi poleg študentov tudi upokojencem omogočili delo prek organizirane oblike dela in tako povečali socialno varnost upokojencev, povečali izkoriščanje znanj in izkušenj upokojencev na posameznih delovnih področjih, zmanjšali pa bi tudi obseg sive ekonomije.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je pripravilo izhodišča za pripravo zakona o malem delu.

Malo delo bo v zakonu priznано kot plačano začasno, občasno delo ali trajnejše, časovno omejeno delo študentov, dijakov in upokojencev na največ 672 ur (t. j. 14 ur na teden) v koledarskem letu, plačilo za opravljanje tega dela pa ne bi smelo presežati višine minimalne plače v republikli Sloveniji v prejšnjem letu.

Komentar:

- Obvezno vključiti tudi brezposelne;
- pri plačilu za delo je treba obvezno upoštevati kvalifikacijo posameznika in sprejeto delo. S tem bi vsakemu delavcu omogočili ustrezno nagrajevanje.

Pri predlagani omejitvi števila ur (672 ur v koledarskem letu) so na ministrstvu izhajali iz opredelitve oblik dela glede na tedenski delovni čas, kot ga priznava OECD, in sicer:

- 0 do 14 ur na teden = malo delo;
- 15 do 29 ur na teden = delo s krajšim delovnim časom;
- 30 do 48 ur na teden = delo s polnim delom časom;
- več kot 48 ur na teden = nadurno delo.

Ministrstvo predlaga, da bi v zakon o malem delu vnesli kvoto dovoljenih ur na letni ravni, saj bi tako lahko posameznik intenzivnost opravljanja dela med letom prilagodil svojim potrebam in željam. Tako se bo lahko odločil za redno delovno aktivnost do 14 ur na teden skozi vse leto, lahko bo delal poln delovni čas 4 mesece v letu ali pa bo delo opravljal priložnostno, vendar v obsegu dovoljenih ur.

Malo delo naj bi ohranilo fleksibilno naravo, kakršno ima na trgu dela študentsko delo – opravljali pa naj bi ga z napotnicami in brez dodatne administracije. Večino postopkov bo mogoče urediti elektronsko. Tudi plačilo za opravljeno delo ne bo dodatno administrativno obremenjeno – delodajalec bo celoten znesek plačila (ki bo poleg plačila dela vključeval tudi prispevek za socialne blagajne in dajatev od malega dela) nakazal organizaciji za posredovanje malega dela, ta pa bo prispevke in dajatve odvedla prejemnikom.

Pomembna novost bo tudi, da posredovanje malega dela ne bo pridobitna dejavnost. Izbor organizacij za posredovanje malega dela bo tako bolj transparenten, kot je zdaj, saj bodo organizacije izbrane na podlagi javnega razpisa in za obdobje največ 5 let.

Komentar:

- Omogočiti je treba, da se v posredovanje vključijo tudi posamezna društva upokojencev, ki izpolnjujejo pogoje.

Delo na napotnico (malo delo) bodo lahko opravljali dijaki in študenti, pa tudi upokojenci. Ocenjujemo, da bo možnost opravljanja malega dela imela za upokojence pozitivne učinke, saj bodo lahko legalno opravljali

plačana dela, ne da bi to vplivalo na njihove že pridobljene pravice iz pokojninskega zavarovanja. Z opravljanjem malega dela si bodo upokojenci lahko izboljšali socialni status, hkrati pa ohranjali delovne in psihofizične sposobnosti. Del sredstev iz dajatev za malo delo pa bo namenjen projektom za večjo socialno vključenost upokojencev.

Komentar:

- Z opravljanjem malega dela bo delodajalcu zagotovljena možnost, da izkoristi tudi vsa znanja in izkušnje upokojencev.

Na ministrstvu preučujejo možnost, da bi malo delo opravljali tudi brezposelni. Za brezposelne je pomembno, da jih opravljanje malega dela ne sme ovirati pri iskanju zaposlitve in pri izpolnjevanju dolžnosti, ki jih imajo kot brezposelni. Z opravljanje malega dela bi brezposelnim omogočili, da ohranijo stik s trgom dela in delovne navade tudi v času, ko ostanejo brez redne zaposlitve; s pomočjo malega dela pa bi delodajalec lahko tudi »preizkusil« delavca in mu nato ponudil redno zaposlitev.

Oseba, ki opravlja malo delo, je obvezno vključena v pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter v zdravstveno zavarovanje. Višina prispevkov mora biti ustrezno prilagojena omejitvam, ki izhajajo iz malega dela. Konkretni dogovori o višini prispevkov za malo delo so v postopku usklajevanja z ministrstvom za zdravje in ministrstvom za finance. Odločitev o višini prispevkov je namreč odvisna od sistemske umestitve različnih oblik dela, ki niso delovno razmerje, v sistem socialnega zavarovanja, in to tako s stališča prispevkov v socialne blagajne, kot tudi pravic, ki jih prinašajo ta zavarovanja. Opravljene ure malega dela bi se na podlagi plačila prispevkov štete v posameznikovo delovno dobo tako, da bi se preračunale v delovne dni s polnim delovnim časom.

Višina koncesijske dajatve naj ne bi bila spremenjena (14 odstotkov), načrtujejo pa bistvene spremembe v sistemu razdeljevanja sredstev, pridobljenih iz dajatev za tovrstno delo. Z dajatvijo iz malega dela želimo povečati sredstva, namenjena za štipendije, in ohraniti višino sredstev za gradnjo študentskih domov. Predlog je, da bi sredstva za ta namen odvajali od celotne dajatve, ustvarjene z malim delom študentov, dijakov in upokojencev. Del sredstev iz dajatve bi namenili za uresničevanje projektov, namenjenih študentom, dijakom in upokojencem, in sicer tako, da bi upoštevali razmerja v ustvarjeni dajatvi iz malega dela (ločeno zbiranje sredstev iz dajatve malega dela študentov, dijakov in upokojencev). Ta sredstva bi razdeljevali z javnim razpisom, na katerem bi lahko kandidirale vse organizacije ali združenja študentov, dijakov in upokojencev, kar naj bi omogočilo večjo transparentnost dodeljevanja in gospodarno porabo teh sredstev. Del sredstev iz dajatve bi morali nameniti tudi za uvedbo in vodenje evidence o malem delu ter za informacijsko podporo, ki je odločilnega pomena za učinkovit nadzor in spremljanje malega dela.

Bistvena prednost v primerjavi z zdajšnjim sistemom bo t. i. »centralna evidenca o malem delu«, ki bo zagotavljala ažurne podatke o opravljenih urah in doseženem prihodku na posameznika, hkrati pa omogočala ustrezno spremljanje in učinkovit nadzor nad malim delom.

Mirko Miklavčič

Kako reševati problem staranja prebivalstva? (1)

Konec lanskega leta (od 12. do 23. oktober 2009) sem se udeležila mednarodnega izobraževalnega programa v načrtovanju, implementaciji in spremljanju madridskega mednarodnega načrta Združenih narodov aktivnosti na področju staranja.

Uvod

Inštitut Združenih narodov INEA na Malti, ki se ukvarja z raziskovanjem in izobraževanjem na področju staranja, je na seminar povabil 12 ljudi iz različnih dežel srednje in vzhodne Evrope, iz Turčije, Singapura in Malezije. Bili smo mešanica predstavnikov nevladnih organizacij, vladnih uradov in predstavnikov znanosti. Po tednu dni so se nam za en teden pridružili še predstavniki Srbije, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Albanije in Grčije.

Namen izobraževalnega programa je bil, predstaviti udeležencem, kako naj se države lotijo izdelave načrta izpolnjevanja madridskih zavez o staranju, kako naj načrt spravijo v življenje in kako naj spremljajo njegovo izpolnjevanje.

Predavatelji so bili dr. Alexander Sidorenko, dolgoletni sodelavec urada za socialno politiko in razvoj pri Združenih narodih, g. Oleg Serzhin, njegov naslednik, dr. Ray Xeri, epidemiolog, dr. Tomas Kucera, demograf in prof. Joseph Troisi, sociolog, direktor Inštituta INEA – vsi strokovnjaki Združenih narodov.

Človeštvo se stara

Staranje prebivalstva je neizogiben svetovni proces v razvoju človeštva. Teorija demografske tranzicije (revolucije) govori o štirih stopnjah prehoda od ekstenzivne do intenzivne oblike demografske reprodukcije:

- predindustrijska,
- znižanje prezgodnje umrljivosti
- pojav zniževanja rodnosti in
- moderno stanje nizke umrljivosti in nizke rodnosti.

Povprečno število otrok na eno žensko je padlo v zadnjih štirih desetletjih po celem svetu, najbolj v Latinski Ameriki, od 5.01 v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja na 2.26 v prvem desetletju tega stoletja. V Evropi je padlo povprečno število otrok na eno žensko v tem obdobju od 2.19 do 1.50.

Strokovnjaki so izračunali tri možne scenarije gibanja rodnosti do polovice tega stoletja. V svetu naj bi rodnost po teh izračunih padla še naprej, od 1,54 po najnižji varianti do 2.51 otroka na eno žensko po najvišji varianti. V Evropi so izračunane napovedi od 1.30 do

2.32 otroka na eno žensko, kar pa bo brez obsežnega priseljevanja prebivalstva iz manj razvitih območij praktično nemogoče doseči, saj je težko verjeti, da bi število rojstev na eno žensko v naslednjih 50 letih bistveno povečalo. Zanimivo je, da napovedujejo strokovnjaki, da se bo priseljevanje v Evropo iz manj razvitih področjih v naslednjih štiridesetih letih znižalo, od sedanjih 1,505.000 na leto v tem desetletju na 944.000 v petem desetletju tega stoletja.

Madridski načrt aktivnosti na področju staranja

Starejši ljudje so pomemben dejavnik v razvoju družbe. Da bi lahko sodelovali, jim morajo mlajše generacije zagotoviti:

- priznanje socialne, kulturne, ekonomske in politične participacije starejših v družbi,
- možnost zaposlovanja starejših, ki želijo delati,
- odpraviti marginalizacijo starejših na podeželju,
- zagotoviti vključevanje starejših prišlekov v nova okolja,
- zagotoviti enake možnosti in priložnosti izobraževanja skozi celo življenje,
- polno uporabiti potencial, znanja in izkušnje vseh ljudi,
- prepoznati prednost naraščanja izkušenj in modrosti s starostjo,
- izboljšati solidarnost z zagotavljanjem enakih možnosti in recipročnosti med generacijami,
- izkoreniniti je treba revščino, posebno pozornost je treba nameniti revnim starejšim,
- vse starejše osebe morajo imeti zagotovljen minimalni dohodek,
- starejše osebe morajo imeti enak dostop do zdravstvenega varstva kot mlajši,
- starejšim ljudem je treba omogočiti, da bodo aktivno skrbeli za svoje zdravje,
- posebej se je treba posvetiti preprečevanju in zgodnjemu odkrivanju spominskih motenj pri starejših,
- zagotoviti jim je treba primerne bivalne pogoje in servisno službo za zadovoljevanje njihovih potreb,
- starejšim invalidnim osebam je treba pomagati, da čim bolj vzdržujejo fizično in psihično kondicijo in se polno vključujejo v življenje svojega okolja,
- preprečevati je treba zanemarjanje in zlorabljanje starejših in
- v javnosti je potrebno zagotoviti prepoznavnost prispevka starejših ljudi v družbi.

Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu je danes v svetu 67,6 let, do polovice tega stoletja naj bi naraslo na 75.5 let (ob sedanjih trendih rodnosti in migracije). V Evropi naj bi naraslo od sedanjih 75,1 let na 81.5 let, pri moških na 79.9 let in pri ženskah na 85,6 let.

V Sloveniji smo imeli leta 2009 21.8 odstotka prebivalcev starejših od 59 let, leta 2050 naj bi jih bilo 24.4 odstotka. Starejših od 79 let smo imeli leta 2009 0,8 odstotka, leta 2050 jih bo 3.7 odstotka prebivalstva. Povprečna starost prebivalstva se bo dvignila od 41.4 leta 2009 do 48.7 leta 2050.

Strokovnjaki govorijo o drugi demografski tranziciji, ki jo označuje padec rodnosti pod nivo obnavljanja prebivalstva. Vzroke za te pojave iščejo v spremenjenih življenjskih vrednotah, individualizaciji, krizi tradicionalne družine, porodih zunaj zakona, poznem odločanju žensk za porode, padanje rodnosti in posledične demografske spremembe ob nadaljnjem padanju prezgodnje smrtnosti.

(Podatke so zbrale strokovne službe Združenih narodov).

Staranje prebivalstva – problem ali izziv za razvoj?

Hitro naraščanje prebivalstva po drugi svetovni vojni je sprožilo uvedbo izjemno učinkovitih programov načrtovanja rojstev povsod po svetu. Na drugi strani izboljšanje zdravstvenega varstva nosečnic in otrok, spremenjene prehrabne in bivalne navade, večja skrb za varna delovna mesta, uspešno preprečevanje in zdravljenje kroničnih bolezni ter višji življenjski standard starejših dvigujejo starost preživetja tako v razvitih kot v razvijajočih se deželah.

Medtem, ko je v razvitih deželah in v deželah v tranziciji odstotek starejših od 60 let že presegel odstotek otrok, mlajših od 15 let, predvidevajo demografi, da se bo v deželah v razvoju to zgodilo okoli leta 2050.

Strokovnjaki govorijo o štirih modernih jezdecih apokalipse. Ti so:

- starajoča se delovna sila,
- bankrotirani pokojninski sistemi,

- zdravstveni sistemi, nedostopni vsem in
- nedostopna cena dolgotrajne nege.

V razvitih deželah je ob naraščanju zaposlenosti žensk in izginjanju večgeneracijskih družin država prevzela skrb za starejše, ki potrebujejo pomoč okolja: pospešeno so začeli graditi domove za starejše, uvedli so zavarovanje za dolgotrajno nego, profesionalno pomoč na domu in dnevne centre za starejše. Tudi zdravstveno varstvo in druge storitve socialne države so prilagodili starajočemu se prebivalstvu (državna pokojnina, socialna pomoč). Z naraščanjem števila starejših se poraja vprašanje, koliko časa bo posamezna država lahko širila oziroma vzdrževala te programe. V sodobnem svetu tekmovalnosti in načrtnega razzslojevanja prebivalstva se to vprašanje poraja še prej in bolj ostro.

Strokovnjaki Združenih narodov so pričeli opozarjati politike na problem hitrega staranja prebivalstva že v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja (1. konferenca o staranju, Dunaj, 1982). Prva opozorila so bila humanitarnega značaja: v deželah, kjer so socialne razlike velike in kjer ni državnih pokojninskih sistemov, sodijo starejši med najrevnejše sloje prebivalstva. Opozarjali so države članice, da morajo poskrbeti za starejše ljudi, ki nimajo otrok ali pa so ti tako revni, da komaj preživljajo svoje družine.

Ob hitrem naraščanju števila starejših, zlasti najstarejše skupine prebivalstva, se je pokazalo, da niti v razvitih državah državni proračuni dolgo ne bodo zdržali hitrega naraščanja stroškov države blaginje. Državne pokojninske sisteme, ki temeljijo na medgeneracijski solidarnosti, vedno bolj ogroža spremenjeno razmerje med delavci in upokojenci ter dvig starosti, ko se mladi vključujejo med delovno silo.

2. svetovna konferenca Združenih narodov o staranju prebivalstva, Madrid, 2002

Strokovnjaki Združenih narodov so prinesli v Madrid leta 2002 na drugo svetovno konferenco o staranju novo formulo reševanja

problematike hitrega staranja prebivalstva. Država blagostanja (Welfare State) dela starejše ljudi odvisne od države in jih hkrati odrija v izolacijo že v času, ko so ti še v marsičem sposobni prispevati k razvoju države. Predlagali so državnikom, da pričnejo države razvijati namesto države blagostanja družbo blagostanja (Welfare Society). Zaradi vedno večjega števila starejših in zniževanja rojstev je postala nujnost, da dajo starejšim namesto, da jih delajo odvisne od države, priložnost, da izkoristijo ves svoj potencial, ki ga imajo. Kako?

- Da starejše ponovno vključijo v družbo (da jih prenehajo marginalizirati), da prenehajo zametavati njihove izkušnje, znanja in modrost in
- da napravijo njihovo sodelovanje produktivno in upoštevano pri mlajših generacijah.

Trenutno je v Evropi manj kot 10 odstotkov moških in polovica manj žensk, starejših od 60 let, vključenih med plačano delovno silo, v Afriki 65 odstotkov starejših moških in 25 odstotkov starejših žensk, v Aziji in Južni Ameriki 45 odstotkov starejših moških in 12 odstotkov starejših žensk. Tu seveda ni upoštevano delo starejših žensk v družinskih gospodinjstvih in pri varovanju otrok.

Po izkušnjah v Sloveniji potrebuje zadnja leta življenja pomoč okolja 10 do 15 odstotkov starejšega prebivalstva. Strokovnjaki so predlagali vladam,

da prilagodijo trg dela tako, da:

- ukinejo starostno diskriminacijo pri upokojevanju,
- dvignejo zaposljivost starejših delavcev s fleksibilnim delovnim časom,
- dvignejo njihovo zaposljivost z dodatnim izobraževanjem in
- odprejo možnosti za kredite (za samozaposlitev v deželah v razvoju);

da prilagodijo socialno varstvo:

- s pokojninsko reformo – dvig upokojitvene starosti in prilagoditev višine pokojnin,
- z združevanjem in ureditvijo socialnih prejemkov in
- z uvedbo univerzalnih socialnih pokojnin v deželah v razvoju;

da prilagodijo zdravstvene sisteme tako:

- da bodo dostopni vsem,
- da jih prilagodijo zdravstvenim potrebam prebivalstva (in ne potrebam zdravnikov in zdravstvene industrije ter bogatejšim slojem prebivalstva),
- da izobrazijo zdravstveni kader, da bo omogočil prebivalstvu dostop do storitev in
- da uvedejo programe aktivnega staranja in zdravega življenjskega sloga v smislu preprečevanja in zgodnjega odkrivanja bolezni ter pravočasne rehabilitacije.

V ZDA so uspeli s programi promocije aktivnega staranja znižati odstotek starejših invalidnih oseb od 25 odstotkov v letu 1982 na 19 odstotkov v letu 1999. Strokovnjaki trdijo, da ni dokazov, da bi staranje prebivalstva povišalo stroške za zdravstvo. Dokazano je le, da se zadnji dve leti življenja stroški za zdravstveno varstvo bistveno povišajo.

Zato je potebno:

- prilagajati socialne servise vključno z dolgotrajno nego,
- promovirati staranje doma – oskrbo na domu,
- promovirajo razvoj servisne dejavnosti v lokalni skupnosti,

- uvesti obvezno zavarovanje za dolgotrajno nego,
- uredijo bivanje v domovih za starejše tako, da preprečijo zanemarjanje in zlorabo starejših.

Logo mednarodne politike na področju staranja naj ne bo več 'starajoča se družba' ampak 'družba za vse starosti'. Države ne smejo jemati staranja prebivalstva kot ovire razvoju, ampak kot izziv k novim priložnostim za razvoj.

Po madridskem načrtu za uspešno prilagajanje v starajočem svetu bo družba merila uspeh po

- socialnem razvoju,
- izboljšanju kvalitete življenja starejših in
- vzdržnosti formalnih in neformalnih sistemov, ki podpirajo kvaliteto življenja skozi ves življenjski cikelus.

Staranje prebivalstva mora priti v jedro vseh nacionalnih programov. Problematiko staranja moramo vključiti v vse programe zmanjševanja revščine.

Madridski načrt aktivnosti na področju staranja prebivalstva poudarja, da je nujno, da spoznajo vse generacije zmožnosti starejših za prispevek k razvoju ne samo pri izboljšanju pogojev lastnega bivanja ampak k izboljšanju kvalitete življenja družbe kot celote.

Družba mora sprejeti potencial starajoče se družbe kot osnovo za bodoči razvoj.

Staranje prebivalstva mora priti v jedro vseh nacionalnih programov. Problematiko staranja moramo vključiti v vse programe zmanjševanja revščine.

Madridski načrt aktivnosti na področju staranja prebivalstva poudarja, da je nujno, da spoznajo vse generacije zmožnosti starejših za prispevek k razvoju ne samo pri izboljšanju pogojev lastnega bivanja ampak k izboljšanju kvalitete življenja družbe kot celote.

Mateja Kožuh Novak: Povzetki mednarodnega seminarja o staranju svetovnega prebivalstva in razvoju, Malta, oktober 2009.

(Se bo nadaljevalo)

Vzajemna samopomoč

- **Vzajemna samopomoč je 9 evrov – na ZDUS nakažete 8,70 evra.** Vnovič vas obveščamo, da je upravni odbor ZDUS na 14. seji, ki je bila 16. junija lani, sklenil za leto 2010 zvišati članarino Vzajemne samopomoči na 9 evrov, v letu 2011 pa se bo posmrtnina zvišala na 235 evrov. Sprejem sklepa je narekovala želja, da bi sklad čim dlje nemoteno posloval.

Članarino Vzajemne samopomoči nakazujte na TRR 05100-8011760660 in obvezno pošljite seznam članov, za katere nakazujete članarino (ločeno za leto 2009 in 2010).

- **Članarina ZDUS ostaja nespremenjena:** Članarina ZDUS ostaja 0,5 evra na člana.

Članarino ZDUS nakazujte na TRR 05100-8010471821.

Članarino Vzajemne samopomoči za leto 2009 nakažite čim prej. Zadnji rok za nakazilo članarine za leto 2009 je 31. maj 2010, po tem datumu pa bomo zamudnike črtali iz evidence Vzajemne samopomoči.

Vključitev v projekt Starejši za starejše

V projekt Starejši za starejše je bilo v letu 2009 vključenih 195 društev upokojencev, v katerih je delalo 2.046 prostovoljcev. V skoraj petih letih delovanja smo vključili 81.026 starejših od 69 let, ki jih od prvega obiska dalje obiskujemo po dogovoru ali pogostneje, če je to potrebno. Za več kot 20 tisoč starejših smo poskrbeli za različne oblike pomoči, veliko pa smo jih povabili in vključili tudi v prostovoljne aktivnosti društev. Skladno s projektom obiskujemo vse starejše v okolju in ne le člane društev.

Prostovoljci starejšim pomagajo z mislijo, da bo takrat, ko bodo sami potrebovali pomoč, prišel kdo in se z njimi pogovoril, jim prinesel stvari iz trgovine ali pa poklical patronažno sestro.

V projekt vsako leto skušamo vključiti 30 novih društev. Zaradi tega vabimo tudi vaše društvo, da se nam pridruži in svoje delo, ki ga v veliki meri že opravljate, poimenujete, sistematizirate in za to dobite nekaj sredstev.

Kaj potrebujete za vključitev v projekt?

Za delo v projektu morate najti prizadevnega človeka, ki bo koordiniral vse aktivnosti, povezane s projektom: delal bo s prostovoljci, navezoval bo stike z vladnimi in nevladnimi organizacijami, ki starejšemu lahko nudijo pomoč, se v društvu dogovarjal o vključevanju starejših v aktivnosti, pisal poročila,

se udeleževal srečanj s pokrajinskim koordinatorjem, se udeležil izobraževanja itd.

V enem letu naj bi društvo obiskalo vsaj 500 starejših v svojem kraju ali manj, če je starejših, ki jih društvo pokriva, manj kot 500.

Kaj pridobite s projektom?

Društvo za delo pri projektu dobi sredstva, ki so namenjena kritju materialnih stroškov društva, prostovoljcev in koordinatorja, sredstva za nagrado koordinatorju ter sredstva za nagradno srečanje prostovoljcev.

Vsako društvo, ki se vključi v projekt, pa dobi računalnik, tiskalnik in osnovno internetno povezavo.

Poleg tega boste z delom pri projektu pridobili pomembno bazo podatkov, ki vam bo dala jasnejšo sliko o tem, kako živijo starejši na vašem območju in - kar je največ vredno - zadovoljstvo, da ste vaše društvo in vaš prostovoljec prispevali k boljši kakovosti življenja tega in drugega starejšega v vaši občini, vasi ali ulici.

Vsa društva, ki sodelujejo v projektu, pridobijo tudi status humanitarne organizacije.

Če ste se odločili ali se odločate, da se nam boste pridružili, izpolnite prijavnico in jo pošljite na naslov: ZDUS, Kebetova 9, 1000 Ljubljana.

Razpis za vključitev v projekt Starejši za višjo kakovost življenja doma

PRIJAVNICA

za društva, ki želijo vstopiti v projekt v letu 2010.

Društvo upokojencev..... Naslov

Štev. telefona v društvu: faksa: GSM:

Elektronski naslov:Odgovorna oseba:

Uradne ure v društvu: PO TO SR ČE PE SO (ustrezno obkroži), od:.....do:

Koliko članov ima društvo?..... Kolikšen delež prebivalstva pokriva društvo?.....

Kako veliko področje pokriva društvo? km² Koliko je sedež društva oddaljen od centra za socialno delo? km

Koliko je sedež društva oddaljen od zdravstvenega doma?km Koliko kvadratnih metrov prostorov imate? m²

Ali ima društvo računalnik? DA NE Ali imate tiskalnik? DA NE Ali imate internetno povezavo? DA NE

Ali v društvu že uporabljate elektronsko pošto? DA NE

Ali že imate kandidatko/ta za koordinatorico/ja? DA NE Če da, napišite ime in priimek:

Transakcijski račun društva: Odprt pri banki:

Davčna številka društva:.....

Izpolnjeni vprašalnik pošljite na naslov ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana ali po telefaksu na tel. štev.: 01/515 29 57.

Kakšen pokojninski sistem želimo?

Temeljno vprašanje, ki si ga je treba zastaviti, je, kakšen pokojninski sistem si resnično želimo v prihodnje. To tem bolj, ker je upokojena generacija prehodila dolgo pot tradicionalnega, doslej varnega sistema, v zadnjem obdobju pa je družbeno razpoloženje in ozračje takšno, kot da ne vemo, katera pot je v prihodnje najbolj sprejemljiva za vse generacije.

Upokojenci menijo, da je treba tudi v prihodnje ohraniti obvezno pokojninsko zavarovanje (t. i. prvi javni steber) kot temeljni in prevladujoči steber tega sistema. Prepričani so, pa tudi mnogi mladi mislijo tako, da je to lahko poročstvo za varno starost tudi za vse prihodnje generacije. Sistem namreč temelji na načelih vzajemnosti in medgeneracijske solidarnosti, ki ju je zaradi izrazito pozitivnih posledic treba ohraniti tudi v prihodnje. Nesprejemljivo je, da bi ta sistem siromašili s tem, da bi na njegov račun krepili stebre, ki pomenijo prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in temeljijo na povsem drugačnih načelih. Ne gre prezreti, kaj se je v svetovnih in evropskih razsežnostih in še zlasti v zadnjem obdobju dogajalo s tovrstnimi zavarovanji. Prav tako ni mogoče spregledati, da je v naši državi komaj dobra polovica vseh aktivnih zavarovancev prostovoljno dodatno zavarovana in da tudi premije, ki jih plačujejo, niso tolikšne, da bi si lahko na njihovi podlagi bistveno povečali socialno varnost. Utemeljeno se sprašujemo, kako naj se tisoči delavcev, še zlasti tisti z minimalnimi ali nizkimi plačami sploh dodatno pokojninsko zavarujejo.

Upokojenci so ogorčeni, ker lobisti kapitala spet dvigajo glas in strašijo tako upokojeno generacijo, kot tudi aktivne zavarovance s tezo, da bodo pokojnine iz prvega stebra zadoščale komaj za preživetje ali zgolj zagotavljale minimalno varnost. Mislimo, da se v javnosti neodgovorno in nekritično razširjajo take in podobne izjave, vse z namenom, da bi kapital dosegel svoj cilj. Zato se zastavlja vprašanje koncepta pokojninskega sistema, saj smo po ustavi ne le pravna, pač pa tudi socialna država. Upokojenci že dalj časa odločno zahtevajo, da v državi dosežemo nov družbeni konsenz o tem, kakšno naj bo v prihodnje pravično razmerje med povprečno plačo in pokojnino, ki bo sprejemljivo tako za aktivno kot tudi za upokojeno generacijo. Zavedajo se, da je njihova kakovost življenja tesno povezana s kakovostjo življenja aktivne generacije.

Upokojenci soglašajo, da je nujno postopno podaljševati čas delovne aktivnosti, da bi zagotovili dolgoročno finančno stabilnost pokojninskega sistema in s tem varno starost za vse generacije, zato tudi podpirajo vse tiste ukrepe, ki so v prid večjim možnostim za zaposlovanje mladih ter hkrati spodbujajo aktivne generacije, da bodo odložile odhod v pokoj in se ne bodo upokojevale takoj, ko izpolnijo prve pogoje. Tega cilja pa ne bo mogoče doseči zgolj z modernizacijo pokojninskega sistema, pač pa hkrati z reformami

in prenovo na drugih področjih. Predvsem bo treba spodbujati ozračje, da je v naši družbi delo vrednota in da je pošteno delo treba tudi pošteno nagraditi. Pomanjkljivosti in zgrešenih poti v delitvenem ali plačnem sistemu ni mogoče popravljati v pokojninskem sistemu. Upokojenci vztrajajo, da je pokojnina pravica na podlagi dolgoletnega dela in plačevanja prispevkov, ne pa socialna kategorija, zato mora pri višini pokojnine tudi v prihodnje igrati odločilno vlogo ne le starost, temveč tudi plača in zavarovalna osnova, ki sta bili podlaga za plačilo prispevkov, in dolžina pokojninske ali delovne dobe, pogojena s trajanjem obveznega zavarovanja.

Udeleženci razprav so posebno pozornost namenili predlaganemu ukrepu zvišanja minimalne in optimalne starosti na 60 in 65 let, in to za oba spola enako. Menili so, da ta ukrep širši javnosti ni bil dovolj objektivno predstavljen, sicer ne bi naletel na tako kritičen odziv zlasti delavcev določenih panog. Če ta ukrep razčlenimo z vseh zornih kotov, ugotovimo, da njegovi učinki niso tako zelo negativni, kot se skušajo prikazati. Predvsem premalo govorimo o tem, da bo velik del prebivalcev, ki bo v prihodnje vstopal v aktivno dobo po končanem višjem, visokem ali univerzitetnem študiju, moral doseči starost 65 let, če bo sploh želel dopolniti pokojninsko dobo 40 let (moški) ali 38 let (ženske), ki pa jo tudi predlog prenove sistema ohranja kot »polno delovno dobo«. Tudi ne smemo prezreti, da je predlagana razširitev časovnih bonusov na moške, ki se bodo zaposlovali pred 18. ali celo 20. letom starosti.

Morda bi kazalo, kot so poudarili številnih razpravljavci, razmišljati o novem družbenem konsenzu o primernosti »polne pokojninske dobe« za oba spola, kajti sistem prenavljamo za prihodnje generacije.

Prevladalo je mnenje, da bi predlagani sistem malusov predvsem prizadel proizvodne delavce kljub uvedbi dodatnega pokojninskega zavarovanja v obliki poklicne sheme. Predlagani sistem bonusov pa bi privilegiral ljudi z intelektualnimi poklici. Sistemu bonusov pa ne nasprotujemo, saj je treba stimulirati tiste, ki bodo svojo delovno aktivnost podaljševali prek starostne meje, ki jo lahko praviloma doseže večina prebivalstva.

Upokojenci tudi ugotavljajo, da si je treba na vseh ravneh in v vseh okoljih prizadevati, da delavci ne bodo obravnavani kot kapital v dobesednem, negativnem pomenu, temveč kot subjekt, ki je s pomočjo kapitala odločilen za uspeh in za razvoj podjetja ter družbe kot celote. Že v bližnji prihodnosti, kot kažejo demografska gibanja in ocene, bodo prav delavci postali nadvse dragoceni in vredni večjega spoštovanja. V teh razmerah pa bodo postali dragoceni tudi starejši delavci, zato bodo morali delodajalci delovne razmere in delovna mesta nujno prilagoditi drugačni strukturi delovne sile.

Zato ni sprejemljiva zdaj še vedno močno zakoreninjena filozofija, da starejši delavci »odjedajo« delo mladim. Taka filozofija je zelo nevarna, saj ne upošteva jutrišnjega dne.

Opozarjajo še, da je treba v družbi ustrežneje reševati problem sive ekonomije in izigravanja delovno-pravne zakonodaje, še zlasti, ko gre za elemente delovnega razmerja. Ni sprejemljivo, da delodajalci v tako velikem obsegu posegajo po delu prek študentskih servisov, saj tako početje siromaši dve, za socialno varnost pomembni blagajni, to je zdravstveno in pokojninsko blagajno. Zato upokojenci podpirajo vse tiste ukrepe, ki lahko pripomorejo k razširitvi prispevne osnove, k povečanju števila aktivnih zavarovancev in k doslednemu spoštovanju predpisov, ko gre za plačevanja prispevkov.

Upošteva dejstvo, da je pokojnina pravica, dosežena z dolgoletnim delom, so upokojenci podprli tudi ukrepe, ki bodo zagotovili »očiščenje« pokojninske blagajne vseh socialnih in podobnih dajatev.

S podaljšanjem obračunskega obdobja za izračun pokojninske osnove z 18 na 35 let, v načelu soglašajo, vendar pa hkrati menijo, da je preveč radikalen, saj bi ob vseh drugih ukrepih bistveno znižal raven pokojnine, čeprav bi hkrati zagotovil tudi večjo pravičnost v sistemu. Zato bi ob morebitni uveljavitvi morali razmišljati tudi o kompenzacijah (denimo o drugačni vrednosti zavarovalne dobe). Posebno pozornost pa so upokojenci namenili tudi sistemu usklajevanja pokojnin. Zavedajo se, da je to inštrument, ki pomembno vpliva na tak ali drugačen obseg potrebnih sredstev v pokojninski blagajni. Kljub težavam, s katerimi se soočamo v obdobju recesije, pa bi morali na prihodnost gledati bolj optimistično. Zato kaže ohraniti že dolgo časa uzakonjeno načelo, da se pokojnine usklajujejo z rastjo plač. Torej upokojenci niso naklonjeni uveljavitvi t. im. švicarskega modela.

Kar zadeva uvedbo t. im. navideznega računa in uvedbo ničelnega stebra, pa je prevladalo stališče, da tak sistem ni prepričljiv in za naše razmere tudi še ni sprejemljiv. Poudarjajo tudi, da ne bi smeli nekritično presajati tujih modelov v naše razmere, še najmanj pa v kriznem času, v katerem smo, saj lahko bistvene pomanjkljivosti, ki smo jih zaznali v dosedanem I. stebru, odpravimo tudi z bolj premišljenimi rešitvami, kot so te, ko so predlagane. Zgledujemo se raje po nam bližjem sistemu, po nemškem, ki pozna tako imenovani »točkovni« sistem.

Kot rečeno, upokojenci soglašajo, da je treba mladim tudi v prihodnje omogočiti prostovoljno odločanje za dodatno pokojninsko zavarovanje, v katerem pa je treba odpraviti vse ovire in pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene med dosedanjim uveljavljanjem. Menijo tudi, da bi bilo bolj sprejemljivo, da bi področje dodatnih zavarovanj uredili s posebnim, od PIZ ločenim zakonom, saj bi na ta način družbi dali tudi možnost, da ta ali oni sistem učinkoviteje prilagaja družbenoekonomskim ter demografskim spremembam.

*Iz nagovora predsednice komisije ZDUS za pokojninsko politiko
Anke Tominšek na javni predstavitvi mnenj o modernizaciji
pokojninskega sistema in varni starosti za vse generacije, ki
je bila 11. decembra 2009 v odboru državnega zbora za delo
družino, socialne zadeve in invalide*

Seja strokovnega sveta ZDUS

Na seji, bila je konec leta, so člani sveta obravnavali dokument ministrstva za delo, družino in socialne zadeve Strategija aktivnega staranja in se izrekli o problemih staranja in invalidnosti z aspekta spodbujanja človekovih pravic. Seznanili so se tudi z odstopom Milana Pavlihe s funkcije predsednika sveta.

Aktivno staranje in malo delo. Magda Zupančič z direktorata za trg dela in zaposlovanje je v uvodu predstavila 'novo' in dokončno besedilo strategije ukrepov za spodbujanje aktivnega staranja, ki so ga pripravili v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Cilj je do leta 2013 povprečno stopnjo zaposlenosti starejših oseb v starostni skupini 55 do 64 let povečati na 43,5 odstotka in jo tako je približati lizbonskemu cilju 50-odstotne povprečne stopnje zaposlenosti starejših.

V nadaljevanju je Magda Zupančič podrobneje predstavila ukrepa ministrstva za »spodbujanje osebnega dopolnilnega dela« in »malo delo«. Po ocenah udeležencev v razpravi bo zlasti uvedba možnosti opravljanja malega dela imela za upokojujence pozitivne učinke, saj bodo imeli možnost legalno opravljati plačano dela, ne da bi to vplivalo na njihove že pridobljene pravice iz pokojninskega zavarovanja. Člani strokovnega sveta pa so v razpravi opozorili na neuskkljenost ukrepa s stališči finančnega ministrstva in z obdavčevanjem, ki ne spodbuja zaposlovanja starejših. Finančnemu ministru bodo zato poslali pismo, ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve pa bodo do 31. januarja 2010 posredovali pripombe k dokumentu. Razpravljavci so hkrati kritično opozorili, da ZDUS ni bila povabljen k snovanju dokumenta, nekatere druge nevladne organizacije pa so bile.

Kar zadeva osmišljanja poslanstva, naloge (zlasti s humanitarnega področja) in povezave strokovnega sveta z drugimi organi ZDUS, kar je bila druga točka dnevnega reda, se je v razpravi izoblikovalo mnenje, da je strokovni svet preširoko zastavil svoje naloge in da sam ne more pripravljati strokovnih podlag. V prihodnje si mora

zastavljati uresničljive cilje in naloge, zanje pa mora dobivati pobude od vodstva ZDUS in komisij.

O sklepih konference o staranju in invalidnosti. V uvodu v razpravo k naslednji točki dnevnega reda je Angelca Žiberna predstavila pobude evropske konference v Portorožu o staranju in invalidnosti ter o človekovih pravicah invalidov in starejših. Slovenija je aprila 2008 namreč ratificirala konvencijo OZN o pravicah invalidov, zato je še posebej zavezana za informiranje, osveščanje in izobraževanje ter za boj proti stereotipom, predsodkom in škodljivim ravnanjem z invalidi. Ocenila je, da so sklepi in priporočila evropske konference konkretni in za starejše ter invalide in resorna ministrstva pomembni. Člani strokovnega sveta so jo podprli tudi v prizadevanjih za krepitev medsebojne pomoči in medgeneracijskega sodelovanja na vseh področjih življenja. Organizirati, krepiti in širiti je treba celovite storitve rehabilitacije in rehabilitacije zlasti na področju zdravja, zaposlovanja, izobraževanja in socialnih služb, so poudarili. Potrebno je ugotoviti značilnosti obeh skupin, starejših in invalidov ter spoznati njihove potrebe in način, kako za sedanost kot tudi za prihodnost najti pravo strategijo, načine osveščanja in nove poti za odpravo ovir ter na tako omogočiti njihovo samostojnejše vključevanje v družbeno življenje.

Odstop predsednika sveta Milana Pavlihe. Na seji je s funkcije predsednika odstopil Milan Pavliha. V obrazložitvi je dejal, da je po štiriletnem predsedovanju strokovnemu svetu ZDUS čas za nove, sveže rešitve pri vodenju in razumevanju poslanstva ZDUS in za boljše harmonizacijo z vodstvom ZDUS. Pri tem je imel v mislih predvsem bolj poglobljeno sodelovanje ZDUS s strokovno srenjo, na aktualnost spoznavanja novih modelov prakse ter odgovorov na zdajšnje in prihodnje izzive, ki zahtevajo ustvarjalne rešitve in uvajanje inovativnih pristopov dela z ranljivo ciljno skupino prebivalstva. Pri tem se je skliceval tudi na osebne razloge za odstop.

Sklepi sej ZDUS

Posvet predsednikov kulturnih komisij DU

Datum: 30. september 2009.

Prisotni: Mateja Kožuh Novak, Ema Tibaut, Franc Gombač, Breda Poljšak, Danica Pardo, Štefanija Miklašič, Dušica Herman, Meta Cirman, Vida Bajec, Ana Velagič, Minka Skupek, Milena Zelenko, Tjaša Šimnovec, Drago Prtenjak, Romana Ilič, Ana Eržen, Marija Jalešič, Maks Starc, Marija Tonkovič, Franja Vilč, Draga Urbas Keravica, Marija Rijavec, Vida Gorjanc, Matko Zdešar, Stanko Podsedenshek, Pavel Žvan, Anton Ražen, Zofija Hauptman, Martina Kralj Koritnik, Pavla Pavlin, Janez Kres, Mira Unger, Frida Zorli, Marija Vajda, Irena Časar, Erika Jovanovski, Igor Jere, Helena Pogačar, Marjana Šmajš, Anton Kotar, Štefan Kelenc, Cilka Groznik, Marija Pilko, Danica Kocet, Marija Šedivy, Ana Rkman, Vlasta Vresu, Frančiška Truden, Klara Štrancar, Ivan Šega, Jožef Domjan, Elica Šipek, Marin Jelaška, Miro Jenček, Martina Hafnar, Cvetka Grah in Milan Zabavnik (zapisničar).

Gost: Miloš Pavlica.

Dr. Mateja Kožuh Novak (iz pozdravne besede):

- kako bolje izrabiti medijsko pozornost in popularnost določenih dogodkov;
- težave s SAZAS (posrednik je Miloš Pavlica);
- vsako DU naj pošlje ministru Lahovniku vsaj po eno pismo z opozorilom o neupravičenih zahtevah SAZAS glede avtorskih pravic;
- smiselno je krepiti medgeneracijsko sodelovanje tudi v kulturi.

Ema Tibaut, (uvodničarka):

- SAZAS - ljubiteljsko kulturo obravnava kot tržno nišo, čeprav so stroški prirediteljev pogosto večji od prihodka;
- javni razpis JSKD;
- projekt Progress je končan;
- tekmovanja pevskih zborov, pokrajinska srečanja;
- v letu 2009 je bilo 10 pokrajinskih srečanj, od tega sta bili 2 srečanja združeni. Srečanja so bila do konca junija 2009;
- likovna kolonija v Izoli je bila konec maja, vsaka pokrajina je bila zastopana z 2 predstavnikoma (20 udeležencev, mentor slikar Maznik), slike so popisali, označili (67 del) in so razstavljene v prostorih hotela Delfin.

Mnenja, pripombe udeležencev posveta:

- informacije o delu komisije in o aktivnosti kulturnikov so objavljene v glasilu ZDUS plus ter na internetni strani: www.zdus-zveza.si;
- kulturne aktivnosti društev sofinancira ZPIZ, upravni odbor ZDUS pa določa razporejanje denarja po PZ (poročilo v glasilu ZDUS plus);
- lani so bile letovalne voščilnice ZDUS tri zmagovalne slike z natečaja za voščilnico, letos pa bo porabljen še ostanek zaloge;
- na večer pesmi in plesa se je prijavilo 120 kulturnih skupin. Pripravljalni odbor je skušal pravično razporediti kulturne dogodke;
- Kolosej je zagotovil nižje cene vstopnic predstav in pripravil abonma za upokojence. Tudi v drugih krajih si bomo prizadevali doseči podobne ugodnosti, morda v obliki kartice ugodnosti za upokojence;
- statistični podatki o kulturnih prireditvah v posamezni PZDU so zajeti v tabelah in objavljeni v letnem statističnem poročilu o delu društev in PZDU;
- posamezen zbor lahko največ trikrat nastopa na tekmovanju;
- v ZDUS deluje 158 zborov. Njihovo število se je v primerjavi z letom poprej povečalo za 17 zborov. Skupno je kar 3.162 pevcev, ki so imeli v letu 2008 1.501 nastop;
- likovnikov je 385. Nekatere pokrajine slabo obveščajo članstvo, zato so prijave za likovno kolonijo v Izoli prihajale počasi;

- prizadevnim prostovoljcem na kulturnem in umetniškem področju bi bilo v prihodnje smiselno podeliti priznanja;
- komisija za kulturo ZDUS ima 11 članov, pomanjkljivo pa je obveščanje članov. V prihodnje bo treba na novo določiti smernice;
- pri financiranju pevovodij in kulturnih projektov se bo v prihodnje treba bolj opreti na lokalne skupnosti, na območne izpostave javnega sklada ipd. ZDUS je lahko v pomoč s svetovanjem in z logistično podporo ter pri učinkovitejšem pridobivanju sredstev;
- osnovne šole in javne ustanove so dolžne zagotoviti prostor, če ga imajo;
- hotel Delfin naj postane center kulturnega dogajanja za upokojence;
- komisije so prepočasne, prav tako obveščanje o sklepih sej. Slab je prenos informacij in sredstev iz pokrajinskih zvez do društev;
- vprašanje: ali je kaj novega o statusu vodičev izletov, ki imajo značaj kulturnega dogodka? Februarja 2009 je ZDUS na Gospodarsko zbornico Slovenije poslal dopis o izobraževanju turističnih vodnikov, nismo pa še dobili odgovora. Za zdaj lahko izobražujemo naše člane kot spremljevalce skupin;
- vprašanje: ali je 60. obletnica poroke kulturni dogodek?
- SAZAS s strogimi pravili in zaračunavanjem prispevkov za izvedene pesmi duši ljubiteljsko kulturo. Miloš Pavlica (državni sekretar v kabinetu predsednika vlade) je poročal, da so imeli s SAZAS že nekaj sestankov, se je pa z njimi težko pogajati. V mejah možnosti in zakonskih določil Pavlica predlaga sestanek predstavnikov ZDUS in SAZAS, na katerem bi se dogovorili o minimalnih avtorskih honorarjih. Predlog: pošljite protestna pisma na SAZAS, vlado RS, MŠŠK.

Sklepi 9. seje komisije za pokojninsko politiko

Datum seje: 16. oktober 2009.

Prisotni: Irena Jerman Jere, Marjeta Potrč, Anka Tominšek, Marjan Beričič, Janez Kovač, Peter Kropec in Franjo Krsnik.

Odsotnost so opravičili: Mirko Miklavčič, Janez Mlakar in Janez Šolar.

Drugi prisotni: Mitja Žiher, predstavnik ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

1. Pregled in potrditev zapisnika 8. seje.

Sklep: Dnevni red je bil soglasno sprejet.

2. Modernizacija pokojninskega sistema in dogovor o organiziranju razprav v okviru PZDZ o tej tematiki.

Sklep: Razprave o modernizaciji pokojninskega sistema naj organizirajo v PZDU do konca meseca novembra, da bo lahko komisija do konca leta povzela stališča, predloge in mnenja in jih posredovala MDDSZ. Člani komisije naj se vključijo v organizacijo razprave v svoji PZDU in poskušajo zagotoviti, da bi v razpravo pritegnili tudi druge zainteresirane družbene skupine.

3. Informacije o volitvah v svet ZPIZ.

Informacija: Predsednica je prisotne obvestila, da ni prišlo do dogovora o kandidatih za predstavnike upokojencev v Svetu ZPIZ. Zato so bile izvedene volitve z elektorji. Na volitvah, ki so bile 13. oktobra, je bilo izvoljenih 5 kandidatov. Predvidoma se bo organ v novi sestavi sestel še v tem letu. Vse interesne skupine, izvzemši vlado, so že imenovalle svoje predstavnike.

4. Razno.

Informacija: A. Tominšek je opozorila na primer dveh starejših zakoncev iz Ljubljane, ki so ju prisilno izselili. V postopku so zatajile vse socialne institucije, z moralnega in etičnega stališča pa je sporen tudi postopek izvršiteljice. Na take in podobne primere bi kazalo opozoriti pristojne organe, da spremenijo predpise, na katere se prepogosto sklicujejo izvajalci.

Sklepi seje strokovne skupine RESje

Datum seje: 10. december 2009.

Prisotni: A. Cajnko, M. Križaj, D. Pangerc, S. Radojčić in J. Škrj.

Odsotnost opravičila: B. Škrjanec.

1. Ureditev statusa strokovne skupine projekta RESje, uskladitev sodelovanja s komisijo za duševno zdravje, priprava predloga za UO in strokovni svet ZDUS.

Sklepa:

- Preveriti sestav komisije za duševno zdravje, uskladiti področja dela s pravilnikom o vodenju projektov in organogramom strokovne skupine RESje.
- A. Cajnko in D. Pangerc pripravita predloge in jih posreduje predsednici ZDUS pred obravnavo na UO ali strokovnem svetu.

2. Sestava strokovne skupine RESje za leto 2010.

Sklep: Vodja projekta bo preverila delo tistih v strokovnem svetu, ki niso podpisali dogovora o prostovoljstvu. O sestavi skupine in njihovih e-mailih in telefonskih številkah bo obvestila člane.

3. Pridobivanje sredstev in priprava terminskih planov projekta RESje.

Sklepa:

- D. Pangerc in vodja projekta bosta pripravili srednjeročni načrt dela za daljše časovno obdobje, kot je eno leto, ter izhodišče za kandidiranje na razpisih.
- A. Cajnko in D. Pangerc bosta do naslednje seje pripravili terminski načrt dela za leto 2010 in pri tem upoštevali vsebino prijave za sredstva, ki jih je dodelil SPIZ.

4. Vzpostavljanje mreže organov ZDUS.

Sklepa:

- Sestanka za izboljšanje povezave s projektom Starejši za starejše, ki bo pri predsednici ZDUS 14. decembra 2009, se bosta udeležili A. Cajnko in D. Pangerc.
- D. Pangerc in A. Cajnko bosta pripravili dopis, s katerim bo skupina RESje obvestila vsa DU o projektu, o odprtju spletne strani in foruma na spletnih straneh ZDUS ter o dosegljivosti priročnika. Hkrati bodo DU obvestili še o možnostih za njihovo vključevanje v projekt RESje na področju predavanj, izobraževanj in zbiranja prostovoljcev. Po dosedanjih izkušnjah bi bilo priporočljivo, da bi dopis podpisala predsednica ZDUS, sopolpiše pa naj ga vodja projekta RESje.

5. Izvedene naloge pri projektu v letu 2009 in priprava poročil.

Sklep: Poročila za UO in strokovni svet o opravljenih nalogah v letu 2009 in o zbranih sredstvih za izvedbo projekta letos in v letu 2010 bo pripravila vodja projekta. Hkrati bodo oba organa obvestili o sestavi strokovne skupine, ki bo v letu 2010 delala na projektu.

6. Izobraževanja in predavanja.

Sklepa:

- Če se bo DU Vrhnika odločilo za sodelovanje v projektu, bodo pripravili delavnice za prostovoljce in svojce (UNIKA) ter enodnevne delavnice za prostovoljce (SF). Vodja projekta bo pripravila izhodišča za dogovore z DU in osnutek dogovorov za domove.
- A. Cajnko in M. Križaj bosta pripravili terminski plan za nadaljevanje izobraževanja v domu Janeza Krstnika v mesecu januarju 2010.

7. Izhodišča za izvedbo predavanj in izobraževanja v letu 2010.

Področja predavanj in izobraževanj in razdelitev nalog:

- **Splošno usposabljanje prostovoljcev** v obliki celodnevnih delavnic bo izvedla Slovenska filantropija. Pripraviti je treba terminski načrt. Dogovore bo opravila vodja projekta.
- **Predavanje in predstavitve projekta** (izvedba ankete, animacije za zbiranje prostovoljcev v DU in domovih) bodo potekala hkrati s predavanjem o pomenu zgodnjega odkrivanja demence.
- **Predstavitve projekta in animacije za prostovoljstvo po posameznih društvih in domovih** si bodo razdelili v strokovni skupini in se o tem sproti dogovarjali.
- **Predavanja o pomenu zgodnjega odkrivanja demence** bodo pripravili strokovnjaki s tega področja. Trenutno dela ena izvajalka, treba pa bo najti še koga. Pogodbo o sodelovanju bo pripravila vodja projekta.
- **Povezave z društvom DAM**, s katerim sodelujejo strokovnjaki psihiatri, ki predavajo o zgodnjem odkrivanju demence in o depresiji. Pismo o nameri že imajo, pripraviti morajo še podrobnosti o sodelovanju v letu 2010. Zadolžena vodja projekta.
- **Delavnice za prostovoljce, ki jih v svojih prostorih pripravlja Slovenska filantropija** so enkrat na mesec. S SF je tudi že dogovorjena izvedba enodnevnih in krajših uvodnih delavnic tudi zunaj sedeža SF. Vodja projekta s sodelavci pripravi dogovor in terminski načrt teh delavnic.
- **Specifična izobraževanja.** Delavnice za svojce in prostovoljce po prilagojenem programu, potrjenem v socialni zbornici, bo opravljala UNIKA.Gre za tri zaporedne delavnice za zaključene skupine. Podrobnosti izvedbe predavanj bodo določena v pogodbi z UNIKO za leto 2010. Pogodbo pripravi vodja projekta.

Izobraževanja DU v projektu Starejši za starejše.

- **Izobraževanja koordinatorjev** bodo predvidoma v aprilu in septembru. Gradivo za izvedbo je že pripravljeno in ga bo vodja projekta posredovala vsem, ki bodo sodelovali pri njihovi izvedbi.
- **Izobraževanja prostovoljcev po DU upokojencev**, ki delajo v projektu Starejši za starejše bodo enkrat na leto. Termine določijo društva. Tem izobraževanjem lahko pridružimo predavanja iz projekta RESje o demenci.

Pogoji izvedbe predavanj in izobraževanj.

- Predavanja in izobraževanja v projekta RESje bodo izvedena predvsem po domovih, društvih ali v lokalnih skupnostih, ki se bodo odločila za širše sodelovanje v projektu RESje. Pred začetkom sodelovanja je pripraviti pismo o nameri.
- Po predstavitvi projekta RESje ter izvedbi ankete in predavanja o pomenu zgodnjega odkrivanja demence, bo sklenjen dogovor, ki bo podrobneje določal medsebojne obveznosti pri sodelovanju v projektu RESje. Po podpisu dogovora bo pripravljen terminski načrt izobraževanj za posamezne okolišče.
- Predavanja in izobraževanja so za DU brezplačna in se v celoti krijejo s sredstvi projekta.
- Predavanja in izobraževanja za svojce in prostovoljce v drugih okoljih bodo izvedena brezplačno ali za plačilo minimalnega prispevka in kritje potnih stroškov.
- Člani strokovne skupine bodo dobili povrnjene potne in druge stroške v skladu z dogovorom o prostovoljnem delu na projektu RESje.

- Razpored predavanj in izobraževanj ter izvajalcev bo sestavila delovna skupina, ki se bo sestajala enkrat na mesec. V juliju in avgustu sestankov ne bo.
- Predvideti je treba, da se bodo izobraževanja prostovoljcev nadaljevala vsaj enkrat na leto.
- Izobraževanje po projektu bodo opravili zunanji sodelavci in člani strokovne skupine, ki so strokovno usposobljeni za to delo.

Izobraževanja članov strokovne skupine.

Člani delovne skupine se bodo udeležili izobraževalnih delavnic ali usposabljanja izobraževalcev prostovoljcev, ki bodo enkrat na leto v Ljubljani. Izobraževanja bodo sestavni del projekta Starejši za starejše. Odgovorna Bole Finžgar. Izobraževanj o demenci v tujini naj bi se udeleževali v mejah sredstev projekta RESJe.

Sklepa:

- Na področju izobraževanja bodo imeli prednost tisti domovi in društva, ki bodo podpisali dogovor o sodelovanju v projektu in soglašali z izvedbo celotnega sklopa predavanj, izobraževanj in delavnic.
- Za izvedbo specifičnih izobraževanj - delavnic za prostovoljce in svojece (Ravnanje z osebam z demenco) bodo sklenili pogodbo z UNIKO (kot v minulem letu). Podrobnosti dogovora o izvedbi delavnic za prostovoljce in svojece bosta do naslednje seje skupine pripravila vodja projekta in izvajalec. Za izvedbo predavanj o pomenu zgodnjega odkrivanja demence bodo sklenili dogovor s strokovnjaki, ki delajo na področju demence.

8. Razno

Spletna stran in forum RESJe.

Sklepa:

- Člani strokovne skupine in zunanji sodelavci bodo pripravljali odgovore na vprašanja, zastavljena na forumu. Tekste bodo pošiljali vodji projekta.
- O dopolnitvah priročnika RESJe Potrebujemo/jo pomoč, ki bo kmalu šel v tisk, naj bi se dogovorili na naslednjem sestanku strokovne skupine. Člani skupine bodo pripravili predloge za dopolnitve.

Nakup računalnikov.

Sklep: Strokovna skupina RESJe se bo o morebitni nabavi računalnikov za člane skupine dogovorila, ko bo imela dovolj potrebnih podatkov. S predsednico ZDUS bo o tem govoril J. Škrlić.

Povračilo stroškov, literatura, drugo.

Sklepi:

- Ker je potrebno stalno izpopolnjevanje znanja članov strokovne skupine, si bodo člani nabavili knjigi Demenca, izziv za socialno delo in Zid molka. O novih izdih knjig o demenci se bodo medsebojno obveščali.
- Za potrebe evidentiranja dela pri projektu bodo člani strokovne skupine vodili interno evidenco o opravljenih urah po posameznih nalogah.
- Do poletja bo J. Škrlić pripravil gradivo o psihosocialnem pogledu na demenco, ki odpira nov in drugačen pogled na to obolenje.
- Naslednja seja strokovne skupine bo 28. januarja 2010. Strokovna komisija se bo redno sestajala vsak zadnji četrtek v mesecu ob 10 uri. V juliju in avgustu sestankov predvidoma ne bo. V teh dveh mesecih predvidoma tudi ne bo izobraževanj in predavanj.

Sklepi seje komisije za informatiko

Datum seje: 14. december 2009

Prisotni: Ana Kosten, Edvard Kavčič, Janez Malovrh in Franc Renko.

Odsotnost opravičili: Smiljan Pušenjak, Peter Rebernik in Tomaž Škulj.

Drugi prisotni: dr. Mateja Kožuh Novak, Anton Donko in Tadej Muha (za Asoft).

1. Predstavitev možnosti nabave notesnikov in dostopa do interneta z mrežo mobilnega paketa internet neomejeno.

Sklepi:

- Potrebno bo skleniti naročniško razmerje za paket internet neomejeno, ki naj bi stal 23 evrov na mesec po posameznem DU, s tem da bi bil 12. mesec (december) brezplačen. Dogovori tečejo o 500 paketih. (500 paketov po 23 evrov je 10.500 evrov na mesec.
- Asoft ali Exstrem (isti lastnik) bi za promocijske dejavnosti za Mobitel, usposobil člane DU. Če bi društva vsak mesec izvedla 100 promocij, bi s temi promocijami (120 evrov za promocijo, pomnoženo s 100, je 12.000 evrov) pokrili stroške za vseh 500 paketov in bi lahko, če naši promotorji ne bi zahtevali plačila za promocije, brezplačno dobili internetno širokopasovno povezavo.
- Pogodbo bi sklenil ZDUS, da bi veljala beneficirana cena 23 evrov, saj bi za 100 promocij mesečno ZDUS plačal podjetju Exstrem 12.000 evrov.
- Če bi sklenili te pogodbe za internet za dve leti, bi za vsako sklenjeno pogodbo dobili še notesnik Lenoro po ceni 199 evrov za kos.
- Notesnik bi plačala društva ali zainteresirani posamezniki.

2. Nabava programske opreme za društva.

Asoft je pripravil primerjavo dveh programskih paketov, ki bi zadovoljila osnovne potrebe društev upokoencev. Gre za produkta ORPO in BIROKRAT. Exstrem je pregledal ponudbi in izbral ORPO, ki ga ima že 40 društev. Komisija pogodbo podpira. V predlogu pogodbe sta za dve bistveni spremembi ponudbe, ki jo je predlagal ORPO, in sicer:

- da je v ceno programske opreme vključeno tudi izobraževanje, ki bi ga organizirali za več društev skupaj,
- da društva pri izobraževanju povrnejo predavatelju samo tretjino stroškov od priznane kilometrine po uredbi.

3. Razno.

Sklepi:

ZDUS preveri interes društev:

- za ureditev tega dostopa;
- interes ali pripravljenost, da DU pripravijo promocije;
- interes za nabavo notesnikov;
- Exstrem nadaljuje s pogovori o nabavi internetne povezave kot tudi dogovor o pripravi promocij.

Če ORPO ne bi sprejel pogodbe v obliki, kot jo je potrdila komisija, se bomo dogovorili za programsko opremo z drugo hišo in za program Birokrat.

Sklepi seje komisije za socialna vprašanja

Datum seje: 8. januar 2010.

Prisotni: Marjana Bajda, Slavica Golob, Branka Kastelic, Mateja Kožuh Novak, Nevenka Lekše, Ana Marija Prelc, Angelca Žiberna, Franc Dolenc in Franc Skinder.

Drugi prisotni: Cveto Uršič, generalni direktor direktorata za invalide ministrstva za delo, družino in socialne zadeve.

1. Pregled zapisnika prejšnje seje.

Sklepi: K zapisniku ni bilo pripomb in je bil soglasno sprejet.

2. Invalidska zakonodaja (Staranje z invalidnostjo).

Sklepi:

- Direktoratu za invalide ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ZDUS posreduje predlog, po katerem se starejšim s statusom upokojenca, ki se soočajo z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi ali

senzoričnimi okvarami omogoči status invalida, kot so invalidi pridobili status invalida v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, zakonom o usposabljanju in zaposlovanju invalidov, zakonom o vojnih invalidih, zakonom o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, zakonom o izobraževanju in usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Besedilo predloga pripravi Branka Kastelic.

- Pripraviti je treba temeljito analizo stanja in potreb starajočih se invalidov ter analizo državne skrbi za starajoče se invalide. Izsledki analize bodo podlaga za operacionalizacijo 13. točke akcijskega programa za invalide, ki vsebuje ukrepe za področje staranja z invalidnostjo. Nosilec: Franc Skinder, rok: maj 2010.

- Komisija za socialna vprašanja je bila seznanjena, da teče projekt ZDUS »Raziskava gibalnih, senzoričnih, intelektualnih in duševnih motenj starejših«.

3. Program Komisije za socialna vprašanja v letu 2010.

Sklep: Upošteva je razpravo in dodatne konzultacijami s pristojnimi ministrstvi Branka Kastelic do naslednje seje komisije pripravi osnutek programa dela komisije za socialna vprašanja v letu 2010. Osnutek programa bodo člani obravnavali in sprejeli na naslednji seji komisije.

4. Informacija o nasilju med starejšimi.

Podrobnejšo informacijo o posledicah nasilja nad starejšimi ter o konferenci ob dnevu boja proti socialni izključenosti in revščini je pripravila Angelca Žiberna.

5. Razno.

Sklep: Seje komisije za socialna vprašanja bodo vsak drugi torek v mesecu ob 10. uri.

Sklepi sestanka predsednikov komisij ZDUS.

Datum seje: 13. januar 2010.

Prisotni: Ana Cajnko, Zdenka Ferfila, Marjanca Golobič, Irena Jerman Jere, Nevenka Lekše, Branka Kastelic, Irena Levičnik, Mateja Kožuh Novak, Dunja Obersnel, Alenka Ogrin, Vida Rozman, Rožca Šonc, Anka Tominšek, Anton Donko, Lojze Gobec, Majerle, Janez Malovrh Aldo Trnovec in Milan Zabavnik.

Sklepi:

- Vsaka komisija bo za UO ZDUS (ki bo dne 28. januarja 2010) pripravila poročilo o delu komisije v letu 2009 in načrt dela komisije v letu 2010.
- Leto 2010 bo odločilno za sprejemanje nove zakonodaje na pokojninskem socialnem in zdravstvenem področju. Komisije in njihovi člani morajo spremljati aktivnosti za preoblikovanje zakonodaje in aktivno sodelovati že v fazi priprave nove zakonodaje na teh področjih.
- Potrebno je oživiti prenos informacij, sklepov in drugih aktivnosti v vertikalni piramidalni povezavi od članov posameznikov do DU, prek PZDU na ZDUS in obratno. Tudi horizontalno povezovanje in informiranje med društvi in PZDU ter njihovimi komisijami mora postati bolj ažurno.
- Vsaka komisija mora biti avtonomna v delovanju in se v tehničnem delu opreti na svojega pomočnika.
- Komisije ne smejo zanemariti medsebojnega posredovanja informacij (bistvenih in osnovnih).
- Zaželeno je uravnotežena zastopnost pokrajinskih zvez v komisijah, vendar pa naj se v delo komisij vključujejo po lastni presoji, po potrebah pokrajine in po svojih prednostih.

Kaj se dogaja v Vzajemni?

V drugi polovici oktobra 2009 je Agencija za zavarovalni nadzor (AZN) s posebnim ukrepom imenovala izredno upravo v zdravstveni zavarovalnici Vzajemna. Vlogo nadzornega sveta je prevzela AZN, skupščina članov naj ne bi delovala, izjema je le v primeru dokapitalizacije. S tem ukrepom sta prenehala delovati dotedanja uprava in nadzorni svet. Izredna uprava je preklicala že sklicano skupščino članov Vzajemne, sklicano za 6. november 2009. Izredna uprava je imenovala 9-članski posvetovalni organ, ki ga sestavljajo člani Vzajemne po strukturi članstva v Vzajemni. ZDUS v posvetovalnem organu zastopajo dr. Mateja Kožuh - Novak, Frančiška Četkovič in Mirko Miklavčič. Posvetovalni organ je imel doslej eno sejo, a se ni konstituiral zaradi zapletov o poslovanju in svoji vlogi kot posvetovalnem organu. Izredna uprava vodi tekoče posle in deloma rešuje določene sporne pogodbe prejšnjega vodstva s posameznimi poslovnimi partnerji. Po njenih navedbah je prekinila za blizu milijon evrov takih pogodb. Vse informacije, ki jih je dobil posvetovalni organ od izredne uprave, dokazujejo, da je bila upravičena akcija ZDUS o organiziranju članstva Vzajemne, da začne upravljati s svojim denarjem za plačilo zdravstvenih storitev. Razočarani pa smo nad prepočasnim delom izredne uprave in nad neaktivnim delom AZN, ki opravlja vlogo in delo nadzornega sveta.

ZDUS je zaprosil AZN za kopijo odločbe o imenovanju izredne uprave, a je ni dobil. Za pomoč smo zaprosili informacijsko pooblaščenko, ki je Agenciji za zavarovalni nadzor naložila, da nam izroči odločbo ali z ustrežno odločbo pojasni, zakaj ne izroči odločbe o imenovanju izredne uprave. AZN je izdala odločbo, da nam ne sme izročiti odločbe o imenovanju izredne uprave, ker ni za javnost in bi izročitev otežila delo izredne uprave. ZDUS se je na to odločbo pritožil in čaka na odgovor.

V postopku je ustanavljanje združenja članov Vzajemne, da bi tako nadaljevali akcijo pomoči članom, ki jo je vodila ZDUS. Združenje članov naj bi že v maju organiziralo zbiranje pooblastil za glasovanje na skupščini, ki bo sklicana ob koncu mandata izredne uprave. *M. M.*

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

KUPUJETE PO CENI?

»Ja, ampak
tudi po dnevih.

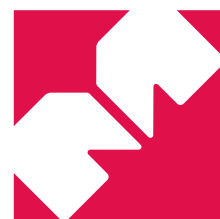
Upokojenci
lahko vsak četrtek,
prihranimo dodatnih
10 % na celotno
vrednost nakupa.«

V Mercatorju lahko
prihranite veliko več, kot
če bi kupovali samo poceni.

Popust velja v živilskih prodajalnah Mercator
in Hura! ter v izbranih enotah Mercator Gostinstva
ob predložitvi odrezka o nakazilu pokojnine (s številko 01 ali 13 ali dokazilo o
prejemu 100 % pokojnine iz drugih tujih držav) **ali izkaznice društva upokojevcev.**

Upokojevci v četrtek ob nakupu 20 EUR ali več (z že upoštevanimi vsemi popusti) in ob predložitvi odrezka o nakazilu pokojnine ali izkaznice društva upokojevcev prejmete kupon za 10 % popusta, ki ga lahko unovčite naslednji četrtek. Popust velja v naslednjih enotah Mercator Gostinstva: Gostinstvo Maxi (restavracija Maxim, 2000 in Romansa, Aperitiv bar ter slaščičarna), okrepčevalnica Rožna Dolina, restavracija MC Ljubljana, MC Kranj, MC Nova Gorica. **Popust ne velja za nakup cigaret oz. drugih tobačnih izdelkov, kavcijske vrednosti embalaž, mobi kartic mobilnih operaterjev, pošne vrednotnice, srečke, vozovnice in koleke.** Akcija ne velja v franšiznih prodajalnah. Popusta ni mogoče pridobiti ali uveljaviti v Mercator Spletni trgovini. Popust, namenjen končnemu potrošniku, velja za običajne količine gospodinskega nakupa iz zalog prodajnega prostora. Popust za upokojevce se obračuna od končnega zneska računa, v vrednosti katerega so že upoštevani vsi obračunani popusti.

60 let

Mercator
najboljši sosed

 Restavracija

SREČO JE LEPO DELITI.

ZAVAROVANJE
ZA VARNE
VOZNIKE

-10%

PAMETNO JE IMETI DOBRO ZAVAROVAN AVTO.

 triglav

POPUST VELJA ZA ZAVAROVANCE, STARE 33 LET IN VEČ, PRI ZAVAROVANJU AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI IN ZAVAROVANJU VOZNIKA ZA ŠKODO ZARADI TELESNIH POŠKODB, IN SICER ZA OSEBNA VOZILA V LASTI IN UPORABI FIZIČNIH OSEB. VEČ INFORMACIJ NA AVTO.TRIGLAV.SI.